herpy

SALAMANDRE

Black Knobby Newt

Tylototriton asperrimus

Tylototriton asperrimus er en mørk, vortet krokodillesalamander på 12-15 cm med knoppede ribbenspukler og kraftige rygkamme. Arten lever i fugtige bjergegne i den kinesiske provins Guangxi og har givet navn til en hel gruppe af nærtbeslægtede krokodillesalamandre, som først for nylig er skilt ud som selvstændige arter.

Familie: Salamandridae Tidligere navn: *Echinotriton asperrimus; Pleurodeles asperrimus* Udgivet 16. november 2026

Mild hudgift

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**12-15 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-25 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Bjergskov og vådområde**
Hudgift	**Mild** Vask hænderne efter kontakt, og hold fingrene fra øjne og mund
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 40 × 40 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**20-24 °C**
Temperatur, nat	**18-21 °C**
Luftfugtighed	**80-100 %**
Vand	**Vanddel** dybde 1-5 cm
UVB	**Valgfri**
Vinterhvile	**8-12 °C** 8-12 uger
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Larver i vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. sæson	**30-80**
Klækning	**20-36 dage** ved 22-24 °C
Larvetid	**50-110 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Andre larver og små vanddyr (dafnier, myggelarver)**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

Hele slægten Tylototriton står på CITES liste II og i EU's bilag B (forordning 338/97). Handel inden for EU kræver dokumentation for dyrenes lovlige oprindelse, og indførsel fra lande uden for EU kræver tilladelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Ingen salamandre står på listen over dyr, som private ikke må holde (BEK nr. 1261 af 17.11.2015). Salamandre er omfattet af EU's dyresundhedsregler om Bsal; tjek de aktuelle regler hos Fødevarestyrelsen ved import eller handel.

Om arten

Tylototriton asperrimus er en mellemstor krokodillesalamander på 12-15 cm i alt. Som hos slægten i øvrigt er huden dækket af vorter, bagest på hovedet sidder store ørekirtler (parotoider), og langs ryggen løber kraftige rækker af forstørrede vorteskæl med knoppede ribbenspukler. Dyret er mørkt, næsten sort. Hunnen er kraftigere end hannen og har en lille, punktformet kloakåbning, hannen en større og spaltformet.

Arten blev beskrevet i 1930 af Walter Unterstein ud fra en hun fra Guangxi og var den anden art i slægten efter *Tylototriton verrucosus*. Den er typeart for *asperrimus*-gruppen (underslægten *Yaotriton*). Navnet dækkede længe populationer fra det centrale og sydlige Kina til det nordlige Vietnam, men nyere undersøgelser har vist, at der er tale om et kompleks af mange selvstændige arter, ofte med meget lille udbredelse, fx *Tylototriton ziegleri*, *Tylototriton vietnamensis* og *Tylototriton pasmansi*. Dyr fra Vietnam, der i ældre litteratur kaldes *T. asperrimus*, hører til andre arter, og dyr i handlen under navnet kan også være en anden art.

Huden er tæt besat med kirtelvorter, og ørekirtlerne er store. Hvor stærkt sekretet virker hos *T. asperrimus*, er ikke beskrevet. Vask hænder før og efter kontakt, og hold fingrene væk fra øjne og mund. Levealderen er ikke dokumenteret; den nærtbeslægtede *T. ziegleri* kan blive over 20 år.

Udbredelse og levested

Tylototriton asperrimus regnes nu for endemisk for provinsen Guangxi i det sydlige Kina. Typelokaliteten ligger i Dayao-bjergene (Dayaoshan) i Jinxiu, og arten kendes desuden fra Xianglu-bjerget, Longsheng, Miao'er-bjerget i Ziyuan, Mulun-reservatet i Huanjiang og Tian'e. Den lever spredt i adskilte bjergområder fra det nordlige over det centrale til det sydlige Guangxi. En bestand i E'huangzhang-bjergene i Guangdong er nært beslægtet, men er endnu ikke henført til en art. Ældre angivelser fra Vietnam og andre dele af Kina gælder andre arter i gruppen.

> **Oprindelig udbredelse:** Kina.

LEVESTED

Tylototriton asperrimus lever i fugtig, subtropisk skov i bjergene og i og ved sumpe og midlertidige vandhuller. Uden for yngletiden lever dyrene skjult på skovbunden under løv og sten.

Klimaet er køligere end hos slægtningene i Vietnam. Årsmiddeltemperaturen er omkring 17 °C. I den varmeste tid er middeltemperaturen 21-23 °C, og den varmeste måned når op på 24-26 °C. Vinteren er kølig: middeltemperaturen i de tre koldeste måneder er 9-11 °C, og i den koldeste måned falder temperaturen til 3-6 °C. Der falder 1.550-1.700 mm regn om året, mest om sommeren, men i modsætning til de vietnamesiske arter regner det også en del om vinteren (170-190 mm i de tre tørreste måneder). Hos de nærtbeslægtede arter falder yngletiden i regntiden om foråret og forsommeren, og æggene lægges på land ved bredden af yngledammene.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Tylototriton asperrimus*. Arten holdes sjældent, så tallene her er lånt fra *Tylototriton ziegleri* og *Tylototriton vietnamensis*, som tilhører samme gruppe og er langt bedre kendt, og tilpasset det køligere klima i Guangxi.

Til 3 voksne dyr passer et terrarie på 60 × 40 × 40 cm med en lille vanddel på en femtedel til en fjerdedel af arealet. Vandet er højst 5 cm dybt, og adgangen skal være let med skråt stigende bred af sten eller grus. Bunden fyldes 8-15 cm op med en blanding af ler, løvskovsjord og grus over et drænlag, så der er både fugtige og tørrere zoner. Giv mange skjul i begge dele: halve bambusrør, korkbark, lerskåle og et lag løv af eg, bøg eller bambus. Mos holder på fugten og egner sig som æglægningssted. Terrariet skal have god ventilation, og planter som bregner og *Pilea cadierei* trives i samme klima. Springhaler og regnorme i bunden æder affald og er samtidig foder.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om sommeren holdes terrariet på 20-24 °C om dagen og 18-21 °C om natten, hvilket svarer til sommeren i udbredelsesområdet. Kortvarigt højere temperaturer tåles, men længere perioder over 25 °C skal undgås, og der skal altid være kølige steder.

Vinteren er koldere end hos de vietnamesiske slægtninge. Hold dyrene ved 8-12 °C i 8-12 uger med meget lidt foder. Den kølige vinter efterfulgt af en simuleret regntid er den vigtigste udløser for parring hos slægten.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden er 80-100 %. Terrariet sprøjtes dagligt med en blomstersprøjte, og der skal være både fugtigere og tørrere zoner, så luften ikke står stille. I den kølige periode sprøjtes der mindre, og vandstanden sænkes, men terrariet må ikke tørre ud, for det regner også om vinteren i udbredelsesområdet. Når regntiden skal begynde, sprøjtes der kraftigt flere gange om dagen, og vandstanden hæves.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Vanddelen skal have blødt, svagt surt vand; regnvand eller osmosevand passer. Vandets pH er ikke dokumenteret for *Tylototriton asperrimus*; *Tylototriton ziegleri* holdes ved pH 6,4-6,8. Brug aldrig postevand uden at fjerne klor. Padder optager stoffer gennem huden, så rengøringsmidler og sæbe må ikke komme i nærheden af terrariet. Skift vandet jævnligt, og fjern synlige urenheder.

LYS OG UVB

Lyset har ikke særlig betydning for dyrene og rettes efter planterne: LED-bånd eller lysstofrør i 12 timer om sommeren og 10-11 timer om vinteren. UVB er ikke nødvendigt for den skjultlevende art.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Voksne får bladorme, fårekyllinger, husfårekyllinger, voksmøllarver, regnorme og isopoder i passende størrelse omkring to gange om ugen. Om vinteren æder de uregelmæssigt og meget mindre. Foderdyrene skal være velnærede og støves med et vitamin- og mineralpræparat. Nyforvandlede unger fodres hver dag med små fårekyllinger, små regnorme, bananfluer og røde myggelarver.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Hos de nærtbeslægtede arter lever dyrene meget skjult og ses mest, når der fodres, eller når hannerne er i vandet. Par eller små grupper kan holdes sammen i et rummeligt terrarie med mange skjul. Hold dem i et artsterrarie uden andre padder. Dyrene håndteres så lidt som muligt, og hænderne vaskes bagefter. Nyindkøbte dyr holdes i karantæne, inden de kommer sammen med andre padder.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnen er større og kraftigere end hannen. Kønnet kan ses på kloakåbningen: hos hunnen er den lille og punktformet, hos hannen større og spaltformet. Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for *Tylototriton asperrimus*.

PARRING

Parringen er ikke beskrevet for *Tylototriton asperrimus*. Hos de nærtbeslægtede arter udløses den af en kølig vinter med lidt foder, efterfulgt af en simuleret regntid: kraftig sprøjtning, højere vandstand og stigende temperatur. Regntiden startes bedst, når et lavtryk nærmer sig. Hannerne går i vandet og venter på hunnerne, og parret danner en cirkeldans, hvor hannen afsætter sædpakker, som hunnen samler op.

ÆG OG LARVER

Antallet af æg er ikke dokumenteret for *Tylototriton asperrimus*. Hos *Tylototriton ziegleri* er en lægning oftest på 30-80 æg, og hunnen lægger dem på land i mos eller under blade tæt ved vandet. Tallene i boksen er lånt derfra. Æggene tages ud af terrariet, fordi de voksne kan æde æg og larver. De lægges på let fugtigt køkkenpapir på et ristegitter i en lukket plastboks med lidt vand i bunden, så de ligger over vandet i meget høj luftfugtighed. Boksen åbnes en til to gange om dagen, og døde æg fjernes. Hos *T. ziegleri* klækker æggene efter 20-36 dage ved 22-24 °C.

METAMORFOSE

Når de første larver klækker, hæves vandstanden i boksen, så de øvrige også klækker. Larvetiden er ikke dokumenteret for *Tylototriton asperrimus*; hos *Tylototriton ziegleri* forvandles larverne 81-130 dage efter æglægningen. Før forvandlingen bliver larverne mørke, gællerne og halefinnen forsvinder, og huden bliver ru. Larverne skal kunne forlade vandet når som helst: lav en let tilgængelig overgang med skråt grus, kork, rødder eller sten.

OPDRÆT AF UNGER

Hos de nærtbeslægtede arter er larverne aggressive over for hinanden, og kannibalisme er almindeligt. Jo færre larver sammen, jo bedre overlevelse; det sikreste er at holde dem enkeltvis eller højst 5 sammen i en kasse på 10 liter med mange skjul. Vandet skal være stillestående. Larverne fodres straks efter klækning flere gange om dagen med artemia, meget små dafnier og vandlopper, siden med tubifex, bladorme og røde myggelarver. Skift en del af vandet hver dag, højst ca. 15 % ad gangen. Nyforvandlede unger holdes på skråt grus med en lille vandpyt, mos og skjul ved 19-21 °C og fodres dagligt med små foderdyr.

Sundhed og typiske fejl

Sygdomme er ikke beskrevet for *Tylototriton asperrimus* specifikt. Fra de nærtbeslægtede krokodillesalamandre kendes:

- Stillestående luft og for høj varme: hold terrariet luftigt, og giv kølige steder.
- Bsal og Bd: svampe, der kan være dødelige for salamandre. Asiatiske salamandre kan bære dem uden symptomer. Karantæne, hygiejne (egne redskaber til hvert terrarie) og podeprøver er den bedste forebyggelse.
- For hårdt vand skader larvernes gæller, og for meget frisk vand ad gangen giver luftansamlinger i bugen.
- Bidskader på larver og unger fra andre larver.
- Gå til en dyrlæge med forstand på padder ved tegn på sygdom, fx sår, hævelser, nægtet foder eller død uden synlig årsag.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.